

МАТЕМАТИКА

Навчальний посібник для 2 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 3-х частинах)

www.bohdan-books.com www.bohdan-digital.com

Пропонуємо Вашій увазі навчальний посібник «Математика. 2 клас» (у 3-х частинах) авторів Будної Наталії Олександрівни та Беденка Марка Васильовича, який є концептуальною складовою частиною системи посібників та підручників цих авторів.

- Зміст посібника відповідає Типовій освітній програмі МОН України, розробленій під керівництвом О.Я. Савченко, охоплює всі змістові лінії Державного стандарту початкової освіти з математики та дозволяє забезпечити цілісність навчально-виховного процесу.
- У посібнику логічно поєднані два підходи до вивчення математики: традиційне та розвиваюче особистісно зорієнтоване навчання.
- Зінтегровано функції підручника та робочого зошита.
- Успішне навчання за посібником забезпечать чітка структуризація навчального матеріалу та апарат орієнтування.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— запам'ятай;

— виконай за допомогою лічильного матеріалу;

— робота в парах або групах;

— порівняй;

— кругові вирази;

— творчі завдання;

— домашнє завдання.

- Матеріал у посібнику структуровано за розділами та уроками. У змісті уроку подано різноманітні завдання: усний рахунок, підготовчі вправи, матеріал для вивчення нової теми, тренувальні завдання на закріплення, повторення та для домашньої роботи. Відведено місце для письма.

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 100 ІЗ ПЕРЕХОДОМ ЧЕРЕЗ РОЗРЯД

Додавання і віднімання числа 2 із переходом через десяток

135. $6 + 2 \rightarrow \square + 1 \rightarrow \square - 2 \rightarrow \square - 2 \rightarrow \square + 1 \rightarrow \square$

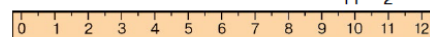
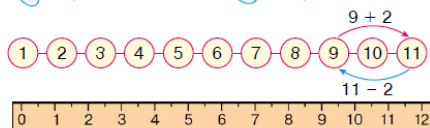
136. Повтори, як до числа 3 додати суму чисел 2 і 4. Це записують так: $3 + (2 + 4)$. Прокоментуй, як можна додати суму до числа.
 $3 + (2 + 4) = 3 + 6 = 9$
 $3 + (2 + 4) = (3 + 2) + 4 = 5 + 4 = 9$
 $3 + (2 + 4) = (3 + 4) + 2 = 7 + 2 = 9$

137. Повтори таблиці додавання та віднімання числа 2. За допомогою малюнка і схематичних записів досліди та поясни, як знайшли значення виразів $9 + 2$ і $11 - 2$.

$1 + 2 = 3$	$3 - 2 = 1$
$2 + 2 = 4$	$4 - 2 = 2$
$3 + 2 = 5$	$5 - 2 = 3$
$4 + 2 = 6$	$6 - 2 = 4$
$5 + 2 = 7$	$7 - 2 = 5$
$6 + 2 = 8$	$8 - 2 = 6$
$7 + 2 = 9$	$9 - 2 = 7$
$8 + 2 = 10$	$10 - 2 = 8$
$9 + 2 = \square$	$11 - 2 = \square$

$9 + 2 = 10 + 1 = 11$ $11 - 2 = 11 - 1 - 1 = 9$

Назва розділу

Тема уроку

Робота в групах (парах)

Підготовча вправа

Завдання для домашньої роботи

Усний рахунок

Вивчення нового матеріалу

138. Було 11 повітряних кульок. Дві з них луснули. Скільки кульок залишилось?

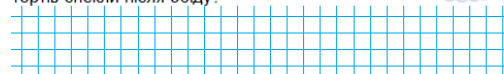

139. $1. 9 + 2 = \square$ $10 + 3 = \square$ $11 - 2 = \square$
 $8 + 2 = \square$ $6 + 4 = \square$ $10 - 2 = \square$
 $2. 10 - 3 = \square$ $7 + 2 + 2 = \square$
 $12 - 2 = \square$ $12 - 1 - 2 = \square$

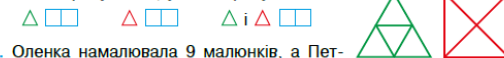
140. $\begin{array}{r} 6 \text{ дм } 9 \text{ см} \\ - 3 \text{ дм } 5 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$ $\begin{array}{r} 5 \text{ дм } 7 \text{ см} \\ + 3 \text{ дм } 2 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$ $\begin{array}{r} 8 \text{ дм } 9 \text{ см} \\ - 7 \text{ дм } 4 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$

141. Доповни умову таким словом, щоб задачу можна було розв'язати дією додавання.

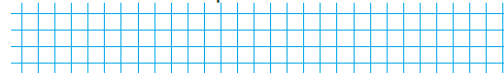
У кондитерському цеху до обіду спекли 9 тортів, а після обіду — на 2 торти більше. Скільки тортів спекли після обіду?

142. Полічи і запиши, скільки на малюнку зелених трикутників; червоних трикутників; усього трикутників.

143. Оленка намалювала 9 малюнків, а Петрик — на 2 малюнки більше. Скільки малюнків намалював Петрик?

144. $10 + (2 + 4) = \square$ $9 + 2 = \square$ $65 + 11 + 23 = \square$
 $20 + (3 + 5) = \square$ $11 - 2 = \square$ $88 - 12 + 21 = \square$

Тренувальні вправи

Творче завдання

- Подача нового матеріалу супроводжується лаконічним поясненням, схемою чи малюнком.
- Теоретичні правила в посібнику виділені кольором (на плашці), що полегшує учням процес запам'ятовування.

263. Пригадай, як називають числа при діленні. Обчисли за зразком.

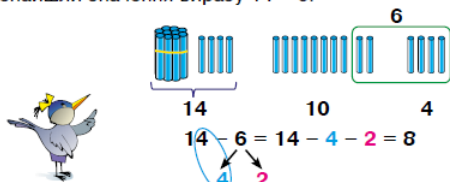
Зразок. $\square : 5 = 6$
 $6 \cdot 5 = 30$

Щоб знайти невідоме ділене, треба частку помножити на дільник.

$\square : 7 = 8$ $\square : 6 = 9$ $\square : 4 = 4$ $\square : 7 = 1$
 $\square \cdot \square = \square$ $\square \cdot \square = \square$ $\square \cdot \square = \square$ $\square \cdot \square = \square$

231. За допомогою малюнка і схематичного запису поясни, як знайшли значення виразу $14 - 6$.

$7 - 6 = 1$ $10 - 6 = 4$ $13 - 6 = \square$
 $8 - 6 = 2$ $11 - 6 = \square$ $14 - 6 = \square$
 $9 - 6 = 3$ $12 - 6 = \square$ $15 - 6 = \square$

264. Обчисли суми та склади за їх допомогою таблицю множення числа 3. Запам'ятай цю таблицю.

$3 + 3 = \square$ $3 \cdot 2 = \square$
 $3 + 3 + 3 = \square$ $3 \cdot 3 = \square$
 $3 + 3 + 3 + 3 = \square$ $3 \cdot 4 = \square$
 $3 + 3 + 3 + 3 + 3 = \square$ $3 \cdot 5 = \square$
 $3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = \square$ $3 \cdot 6 = \square$
 $3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = \square$ $3 \cdot 7 = \square$
 $3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = \square$ $3 \cdot 8 = \square$
 $3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = \square$ $3 \cdot 9 = \square$

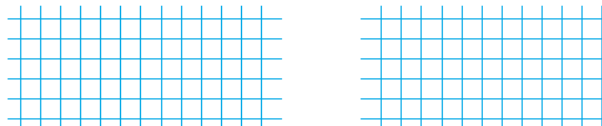
381. Порядок виконання дій у виразах з дужками

- 1) Дії в дужках.
- 2) Множення та ділення (по порядку).
- 3) Додавання і віднімання (по порядку).

Знайдіть значення виразів. Номери над знаками арифметичних дій вам допоможуть.

$1. 15 - 15 : (45 - 42) = \square$ $2. (5 - 3) \cdot (5 + 3) = \square$

177. Розглянь малюнок і таблицю.

У ящику	5	4	1	0	a
Поза ящиком	2	2	2	2	2
Усього	7	6	3	2	$a + 2$

Невідоме число в математиці часто замінюють літерою. Якщо в ящику a яблук, а поза ящиком 2 яблука, то всього яблук $a + 2$.
 $a + 2$ — це вираз зі змінною.

- Змістова лінія «Числа, дії з числами. Величини» реалізується в посібнику через систему різноманітних, цікавих, нестандартних завдань.

Частина 1

21. Які числа відсутні в таблиці? Допиши їх.

Доданок	20	50	30	50	40	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Доданок	30	50	60	<input type="text"/>	<input type="text"/>	30	40
Сума	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	60	80	60	90

29. Завдання на вибір

1. $3 + 4 = \square$ $8 - 4 = \square$ $5 + 5 = \square$
 $30 + 40 = \square$ $80 - 40 = \square$ $50 + 50 = \square$

2. Виконай дії у числовому ланцюжку. Перевір, чи однакові числа на початку та в кінці ланцюжка.

$50 + 30 \rightarrow \square - 40 \rightarrow \square + 30 \rightarrow \square - 20 \rightarrow \square$

3. $40 \square 50$ $100 \square 10$ $50 \square 50$
 $30 \square 20$ $100 \square 90$ $10 \square 80$
 $90 \square 9$ $100 \square 1$ $70 \square 7$

263. Завдання на вибір

1. $\square + 6 = 14$ $\square - 7 = 7$ $\square - 5 = 9$
 $\square + 4 = 12$ $15 - \square = 10$ $13 - \square = 6$

2. Випиши літери у порядку зростання чисел і отримаєш слова.

30 П 90 О 100 С 24 Т 65 С 85 Т 35 И 15 Л

283. Завдання на вибір

1. $8 + 5 \square 13$ $11 - 8 \square 8 - 3$ $12 + 4 \square 15$
 $5 + 3 \square 5 + 4$ $10 + 2 \square 10 - 2$ $16 - 8 \square 14$

2. $16 - 8 \rightarrow \square + 7 \rightarrow \square - 6 \rightarrow \square + 8 \rightarrow \square - 1 \rightarrow \square$

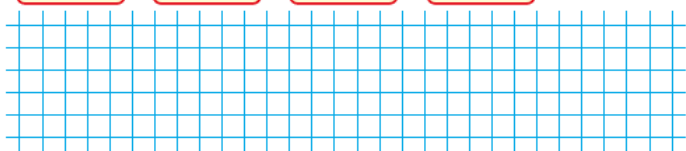
3. Постав знаки дій (+, -), щоби рівності були правильними.

$4 \square 8 = 12$ $16 \square 8 = 8$
 $8 \square 5 = 13$ $17 \square 8 = 9$
 $8 \square 8 = 0$ $11 \square 8 = 19$

208.

$6 + 4$ $9 + 4$ $10 + 4$
 $8 + 3$ $14 - 5$ $11 - 5$ $13 - 5$

351. Випиши вирази зі значенням 13.

$7 + 6$ $8 + 5$ $9 + 5$ $6 + 6$
 $4 + 8$ $13 + 0$ $13 - 1$ $9 + 3$

Частина 2

38. З'єднай вирази з однаковими значеннями.

$57 + 26$

$26 + 66$

$19 + 73$

$28 + 51$

$35 + 44$

$44 + 39$

109. Розплети «мереживо» до 24.

$99 - 15 \rightarrow$

44. Чорнильні плями закрили деякі числа і знаки арифметичних дій. Віднови записи.

$25 \cdot 2 = 47$

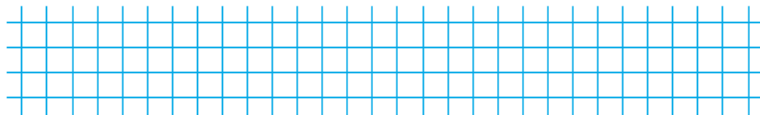
$64 \cdot 2 = 3$

$55 \cdot = 33$

$2 \cdot 14 = 36$

$52 \cdot 1 = 2$

$11 \cdot = 55$

112. Виконай за зразком.

$80 - \square = 71$

7

92

$\square - 9 = 31$

$64 - \square = 57$

9

40

$\square - 6 = 86$

192. З'єднай вирази з однаковими значеннями за зразком.

$2 \cdot 2$

$2 \cdot 9$

$2 \cdot 6$

$2 \cdot 4$

$2 \cdot 8$

$10 + 2$

$28 - 10$

$14 - 10$

$64 - 48$

$76 - 68$

48. Числові «мережива» плетуть так: до числа додають певне число, потім до суми — знову те саме число, і так продовжують, доки сума не наблизиться до 100.

Наприклад: $26 + 20 \rightarrow 46 + 20 \rightarrow 66 + 20 \rightarrow 86$.

$86 + 20 > 100$ — досить, «мереживо» сплетене.

Сплети «мереживо».

$15 + 30 \rightarrow$

196. Запиши пари множників.

$\square \cdot \square = 6$

$\square \cdot \square = 10$

$\square \cdot \square = 8$

$\square \cdot \square = 14$

$\square \cdot \square = 18$

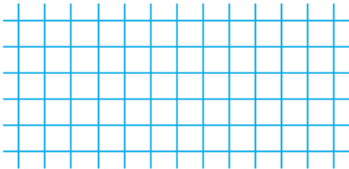
$\square \cdot \square = 12$

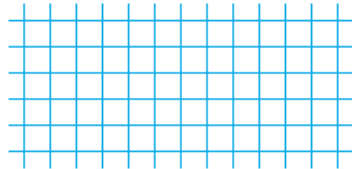
Частина 3

65. Знайди значення виразів.

$$\overset{1}{20} : \overset{3}{4} - \overset{2}{20} : 5 = \square$$

$$\overset{1}{(34 - 4)} : (\overset{3}{10} : \overset{2}{2}) = \square$$

238. Обчисли ті вирази, значення яких можна знайти.

$$0 : 5 \quad 0 : 0 \quad 5 \cdot 0 \quad 0 \cdot 0 \quad 5 : 0 \quad 0 \cdot 5$$

317. Завдання на вибір

1. Проведи стрілочки від найменшої частки до найбільшої.

$$36 : 4$$

$$36 : 6$$

$$49 : 7$$

$$56 : 7$$

$$36 : 9$$

$$21 : 7$$

2. $9 : 3 \square 9 \cdot 3$

$9 \cdot 1 \square 9 + 1$

$18 : 2 \square 18 : 9$

$49 : 7 \square 56 : 8$

$9 + 5 \square 9 - 6$

$0 : 9 \square 9 : 1$

3. $42 : 7 \cdot 8 = \square \square$

$54 : 9 \cdot 8 = \square \square$

$45 : 5 \cdot 3 = \square \square$

$36 : 6 \cdot 6 = \square \square$

$12 + 72 : 8 = \square \square$

$32 : 8 + 13 = \square \square$

$24 : 8 + 11 = \square \square$

$52 + 48 : 8 = \square \square$

479. Завдання на вибір

1. Постав дужки так, щоби рівності були правильними.

$$32 : 8 - 4 = 8$$

$$12 : 2 + 2 \cdot 2 = 6$$

$$12 - 4 \cdot 2 = 16$$

$$6 + 8 : 2 = 7$$

- У посібнику запропоновано різноманітні завдання на розвиток обчислювальних навичок.

23. Виконай додавання і віднімання за допомогою монет.

$30 + 40 = \square \square$

$30 + 50 = \square \square$

$50 + 50 = \square \square \square$

$60 + 30 = \square \square$

$60 - 30 = \square \square$

$50 - 40 = \square \square$

За допомогою лічильного матеріалу

344.

$5 + 8$

$4 + 7$

$13 - 6$

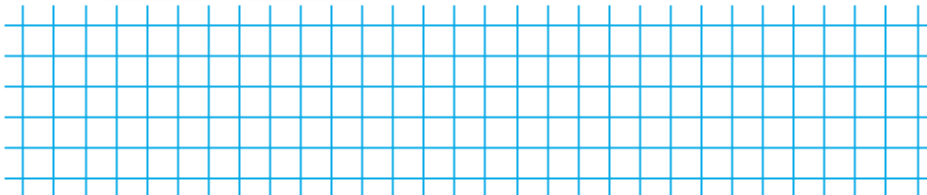
$10 - 5$

$8 + 8$

$11 - 3$

$16 - 6$

$7 - 3$

Кругові вирази

450. Усно. Гра «Ланцюжок».

1.

$9 + 3$

$8 + 5$

$9 + 2$

$6 + 7$

$7 + 6$

2.

$13 - 5$

$12 - 5$

$18 - 6$

$14 - 6$

$11 - 4$

Ігри

11. Випиши літери в порядку виконання дій. Отримаєш два слова.

$$\begin{matrix} \text{С} & \text{И} & \text{Р} \\ \square - \square \cdot (\square - \square) \end{matrix}$$

$$\begin{matrix} \text{М} & \text{У} & \text{С} \\ \square - \square \cdot (\square : \square) \end{matrix}$$

Handwriting practice lines for the anagram puzzle.

412. Випиши спочатку букви біля чисел, що діляться на 4, а потім — решту букв. Отримаєш два слова.

18	16	22	24	12	6	20	34	36	14	8	30
Г	С	О	В	І	Л	Ч	О	К	В	А	А

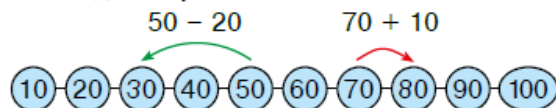
Handwriting practice lines for the number puzzle.

478. Розстав дужки так, щоби порядок виконання дій допоміг прочитати слово «сова».

$$\begin{matrix} \text{В} & \text{А} & \text{С} & \text{О} \\ \square + \square - \square + \square - \square \end{matrix}$$

9. Поясни, як за допомогою числового ряду знайшли різницю та суму. Виконай дії за зразком.

$20 + 10 = \square\square$ $80 + 20 = \square\square$ $100 - 10 = \square\square$
 $20 - 10 = \square\square$ $80 + 10 = \square\square$ $100 - 20 = \square\square$

«Мереживо»

61. Сплети «мереживо» до 85.

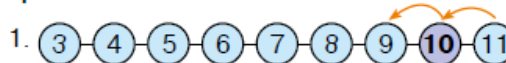
81. $8 \cdot 5 \rightarrow \square\square - 20 \rightarrow \square\square : 5 \rightarrow \square + 20 \rightarrow \square\square : 3 \rightarrow \square$

Числовий ланцюжок

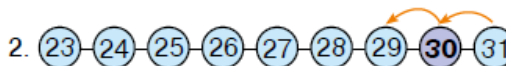
93. Усно. Що спільного у виразах на плашках однакового кольору?

$15 + 1$	$2 + 6$	$6 + 10$	$10 + 3$
$13 - 3$	$14 - 1$	$17 - 1$	$1 + 7$
$10 - 2$	$6 + 4$	$12 + 1$	$18 - 8$

186. Виконай віднімання за допомогою числового ряду за поданим зразком.

$11 - 2 = 11 - 1 - 1 = 9$
 $11 - 3 = 11 - \square - \square = \square$
 $11 - 4 = 11 - \square - \square = \square$

$31 - 2 = 31 - 1 - 1 = 29$
 $31 - 3 = 31 - \square - \square = \square\square$
 $31 - 4 = 31 - \square - \square = \square\square$

Вивчення таблиць

131. Полічи, скільки цукерок у коробці.

$$3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 15$$

Додавання однакових доданків можна замінити **множенням**.

$$3 \cdot 5 = 15$$

Крапка (\cdot) — знак множення.

Рівність на множення читають так:

три помножити на п'ять буде п'ятнадцять.

203. Шість груш розклали порівну на 3 тарілки. Скільки груш на кожній тарілці?

Це задача на дію **ділення**.

Розв'язання: $6 : 3 = 2$ (гр.)

Відповідь: 2 груші.

$$6 : 3 = 2$$

Двокрапка ($:$) — знак ділення.

Рівність на ділення читають так:

шість поділити на три буде два.

141. Запам'ятай назви чисел при множенні.

Добуток

$$\begin{array}{ccccccc} & & \text{Добуток} & & & & \\ & & \underbrace{} & = & & & \\ \mathbf{3} & \cdot & \mathbf{4} & = & \mathbf{12} & & \\ \text{Множник} & & \text{Множник} & & \text{Добуток} & & \end{array}$$

142.

$$3 \cdot 4 = 12$$

Повернемо малюнок.

$$4 \cdot 3 = 12$$

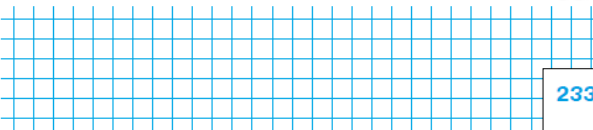
Від перестановки множників добуток не змінюється.

Творчі завдання

156. Оля любить ходити «ліліпутськими» кроками. Подивись на ланцюжок її слідів і поясни, як вона це робить. Яку відстань подолає Оля за два кроки? За три кроки? За п'ять кроків? За вісім кроків?

320. Допиши пропущені множники.

$3 \cdot \square = 6$

$\square \cdot 8 = 24$

$2 \cdot \square = 16$

$3 \cdot \square = 18$

$\square \cdot 9 = 27$

$\square \cdot 7 = 14$

$\square \cdot \square = 15$

$\square \cdot \square = 10$

$\square \cdot \square = 9$

192. На малюнку зображено стос коробок, по 7 цукерок у кожній, і вказано загальну кількість цукерок у цих коробках. Скільки коробок у стосі?

49 цукерок

Складіть і розв'яжіть подібну задачу, змінивши загальну кількість цукерок.

251. Склади і розв'яжи задачу за малюнком. (У кожній коробці по 8 цукерок.)

64 цукерки

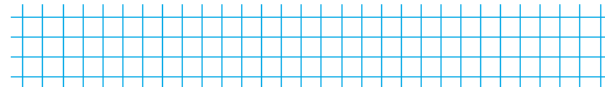
Склади і розв'яжи подібну задачу, змінивши загальну кількість цукерок.

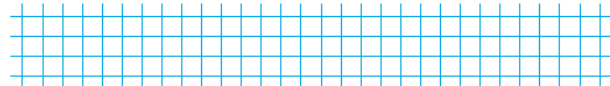
233. Оля зробила 10 «ліліпутських» кроків. Скільки кроків вона зробила лівою ногою?

363. У країні Кокосії поширені купюри вартістю 4 кокоси. Кожну таку купюру можна обміняти на 1 ананас. Скільки кокосів потрібно, щоб виміняти 3 ананаси? 5 ананасів? 7 ананасів? 9 ананасів? Запиши відповідні вирази та обчисли їх.

3. У країні Ананасії грошовою одиницею є ананас, а в країні Лимонії — лимон. Якщо треба, один ананас міняють на два лимони. Скільки лимонів можна виміняти за два ананаси? За чотири ананаси? За шість ананасів? За вісім ананасів?

287. Обчисли суми та склади за їх допомогою таблицю множення числа 9.

$9 + 9 = \square \square$

$9 + 9 + 9 = \square \square \square$

$9 + 9 + 9 + 9 = \square \square \square \square$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 = \square \square \square \square \square$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = \square \square \square \square \square \square$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = \square \square \square \square \square \square \square$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = \square \square \square \square \square \square \square \square$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = \square \square \square \square \square \square \square \square \square$

$9 \cdot 2 = \square \square$

$9 \cdot 3 = \square \square \square$

$9 \cdot 4 = \square \square \square \square$

$9 \cdot 5 = \square \square \square \square \square$

$9 \cdot 6 = \square \square \square \square \square \square$

$9 \cdot 7 = \square \square \square \square \square \square \square$

$9 \cdot 8 = \square \square \square \square \square \square \square \square$

$9 \cdot 9 = \square \square \square \square \square \square \square \square \square$

Запам'ятати цю таблицю легко, тому що відповіді тобі завжди підкажуть твої пальці.

Постав перед собою обидві долоні.
Зігни палець, порядковий номер якого відповідає другому множнику.
Зліва від зігнутого пальця буде кількість десятків у відповіді, а справа — кількість одиниць.

$9 \cdot 9 = 81$

Склади таблицю ділення на 9. Відповіді тобі знову підкажуть пальці.

$18 : 9 = \square$

$27 : 9 = \square$

$36 : 9 = \square$

$45 : 9 = \square$

$54 : 9 = \square$

$63 : 9 = \square$

$72 : 9 = \square$

$81 : 9 = \square$

$54 : 9 = 6$

Якщо за допомогою пальців показати двоцифрове число, то зігнутий палець підкаже частку.

- Послідовно, логічно, з мірою ускладнення подаються завдання з іменованими числами.

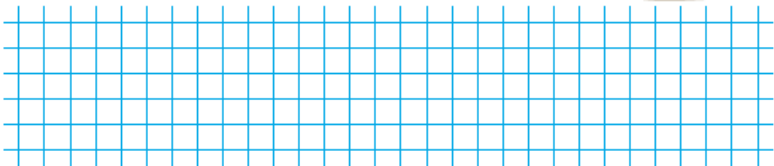
Одиниці довжини

467. Склади і розв'яжи задачу за коротким записом.

Сашко — 70 м

Юрко — ?, на 10 м більше, ніж Сашко

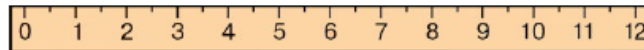
Дмитрик — ?, на 20 м менше, ніж Юрко

132. $1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$
 $4 \text{ дм} = \square \square \text{ см}$

$1 \text{ м} = 10 \text{ дм}$
 $5 \text{ м} = \square \square \text{ дм}$

$6 \text{ дм} = \square \square \text{ см}$
 $8 \text{ м} = \square \square \text{ дм}$

27. Вимірай довжини відрізків. На скільки сантиметрів зелений відрізок коротший, ніж рожевий?

$\square \text{ см}$

$\square \text{ см}$

Щоб знайти, на скільки одне число більше (менше) від іншого, треба від більшого числа відняти менше.

3. $2 \text{ м} = 20 \text{ дм}$

$5 \text{ м} = \square \square \text{ дм}$

$3 \text{ м } 4 \text{ дм} = 34 \text{ дм}$

$6 \text{ м } 2 \text{ дм} = \square \square \text{ дм}$

$28 \text{ см} = 2 \text{ дм } 8 \text{ см}$

$74 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$

70. Виконай дії окремо із сантиметрами, окремо — з дециметрами.

$$\begin{array}{r} 5 \text{ дм } 3 \text{ см} \\ + 1 \text{ дм } 6 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \text{ дм } 5 \text{ см} \\ - 7 \text{ дм} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

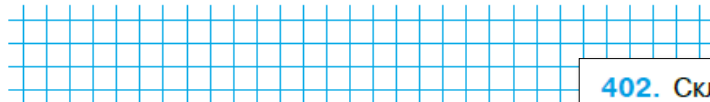
$$\begin{array}{r} 9 \text{ дм } 9 \text{ см} \\ - 7 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

Одиниці маси та місткості

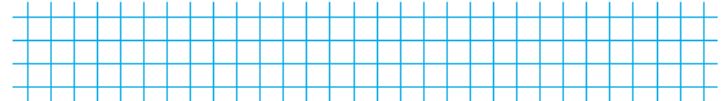
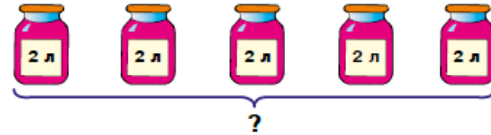
104. У Мишкового старшого брата Петра є двомісний скутер, що набагато важчий за самокат. Брати запитали в будівельника дядька Панаса, чи можна проїхати скутером по підвісному мосту.

— Можна, — відповів будівельник. — Але їхати треба повільно, щоб міст не хитався, а маса пасажирів разом з вантажем має бути не більшою за 100 кг.

У першу поїздку Петро взяв маму і подарунки для друзів. Яка маса подарунків, якщо маса мами 73 кг?

175. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

338. Пригадай!

В одному центнері 100 кілограмів.
1 ц = 100 кг

1 ц 1 кг

1 ц 10 кг

1 ц 100 кг

1 ц 10 ц

5 ц 6 ц

6 ц 6 кг

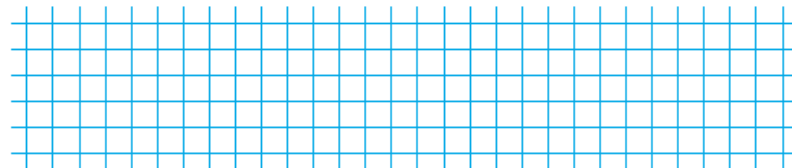
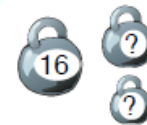
402. Склади і розв'яжи задачу за планом та виразом.

План розв'язування

1) Яка маса другої гирі?

2) Яка маса третьої гирі?

$$16 - 4 - 2$$

Одиниці вартості

64. Пригадай, скільки копійок у гривні.

100 коп. = 1 грн

1 грн = коп. 100 100

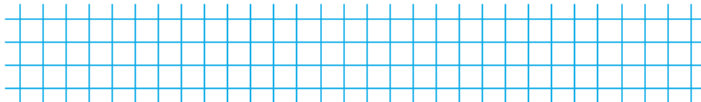
65. Чи вистачить цих грошей на кожну покупку?

1.

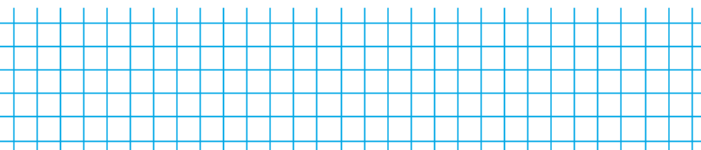
2.

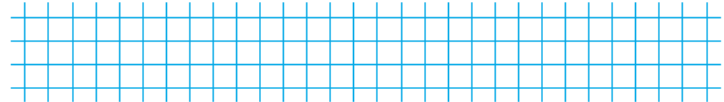
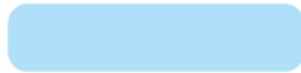
70. За даними таблиці порівняй середню тривалість життя вовка, зайця і ведмедя.

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 (років)

377. Половину всіх гривень, що лежали на столі, закрили паперовою смужкою. Скільки гривень лежало на столі?

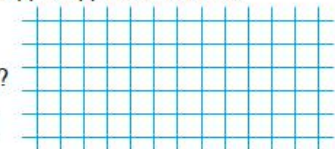

150. Не виконуючи обчислень, дай відповіді на питання.

1) У якій купці більше купюр?

2) У якій купці купюри дорожчі?

3) У якій купці більше грошей?

3. У скільки разів кожна величина, подана у верхньому рядку, більша від величини, поданої нижче?

2 дм 1 см

4 м 8 дм

56 грн

24 год

7 см

6 дм

7 грн

4 год

у рази

у разів

у разів

у разів

• Нестандартно подана алгебраїчна лінія програми.

Формуємо в учнів уявлення про математичні вирази, рівності та нерівності.

Ознайомлюємо про залежність результату арифметичної дії від зміни одного з її компонентів.

152. Висоту червоної колони позначили буквою **Ч**, синьої — буквою **С**, жовтої — буквою **Ж**. Перевір, чи правильно записано рівність і нерівності.

$Ч + С = Ж$ $С < Ж$ $Ж > Ч$

181. У цій рівності два числа замінили символами. За яким символом ховається більше число? Обведи його.

$☹ - 2 = *$

232. Обведи числа, при яких дана нерівність буде правильною.

$☐ \cdot 8 < 50$ 5^8 7^9 4^6 3^2

293. Допиши такі числа, щоби рівності й нерівності були правильними.

$9 \cdot 2 < 9 \cdot ☐$ $9 \cdot 6 > 9 \cdot ☐$
 $9 \cdot 7 = 7 \cdot ☐$ $9 \cdot 4 < 9 \cdot ☐$
 $9 \cdot 5 > 9 \cdot ☐$ $9 \cdot 3 = 3 \cdot ☐$

177. Розглянь малюнок і таблицю.

У ящику	5	4	1	0	a
Поза ящиком	2	2	2	2	2
Усього	7	6	3	2	$a + 2$

Невідоме число в математиці часто замінюють літерою. Якщо в ящику a яблук, а поза ящиком 2 яблука, то всього яблук $a + 2$.
 $a + 2$ — це вираз зі змінною.

306. У рівностях із таблиці множення частину чисел замінили буквами. Яке число більше: **Б** чи **В**? Обведи. Поясни, чому ти так вважаєш.

$2 \cdot A = B$ $3 \cdot A = B$

362. Обведи нерівності, які є правильними.

$4 \cdot 8 < 3 \cdot 9$ $18 : 2 > 4 \cdot 2$
 $3 \cdot 5 < 4 \cdot 4$ $24 : 3 > 4 \cdot 3$

- Логічно, послідовно й нестандартно подано геометричну лінію програми.

Знайомимо учнів з геометричними фігурами. Формуємо здатність розрізняти геометричні фігури за їхніми істотними ознаками.

11. Запиши, скільки кубів на малюнку.

69. Пригадай, яку лінію називають **ламаною**. Вимірай довжину кожного відрізка ламаної і додай одержані числа. Це буде довжина ламаної.

102. Зображені фігури, крім двох, — трикутники. Які з них не трикутники і чому? Обведи їх.

171. Радіус більшого кола 5 см, а радіус меншого — 3 см. Знайди відстань між центрами цих кіл.

154. На малюнку круг зображено жовтим кольором, а коло — блакитним.

Лінію, яка є межею круга, називають **колом**.

Точка O — **центр** кола.
Відрізок OA — **радіус** кола.
Відрізок AB — **діаметр** кола.

155. Запиши, якою буквою позначена точка, що лежить:

у центрі кола поза колом
на колі всередині кола

163. Чим відрізняються ці геометричні фігури? Запиши.

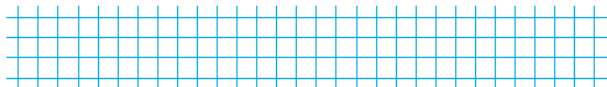
386. У косинця один кут прямий, а два інші — непрямі.

За допомогою косинця знайди прямі кути в цих фігурах і впиши у клітинки їхні номери.

Формуємо практичні уміння будувати, креслити, моделювати й конструювати геометричні фігури.

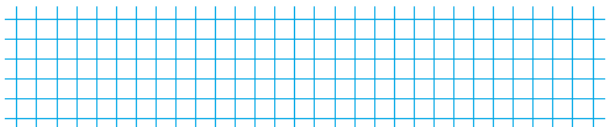
19. Накреси дві прямі лінії та одну криву.

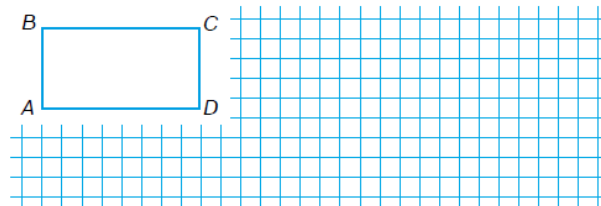
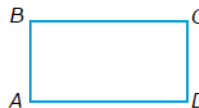
171. Поділи чотирикутник на два трикутники одним відрізком. Скількома способами це можна зробити? Зобрази.

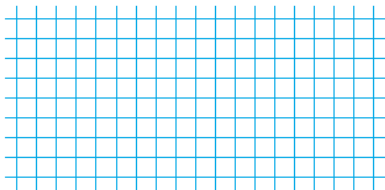
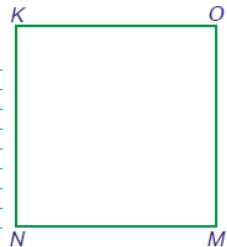
56. Накреси стільки трикутників, скільки їх на малюнку, і ще три.

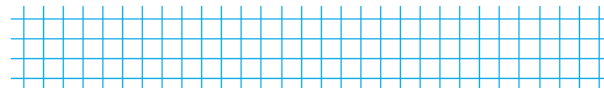
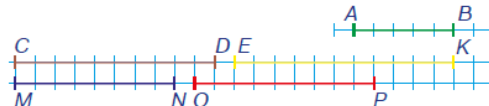
233. Знайди периметр прямокутника $ABCD$. Побудуй праворуч квадрат із таким самим периметром.

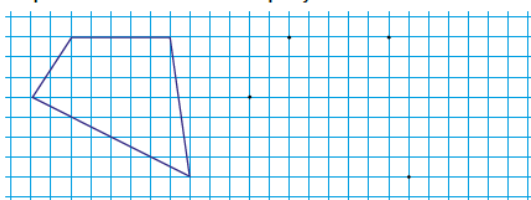
81. Накреси квадрат зі стороною, на 2 см меншою, ніж сторона квадрата $KOMN$.

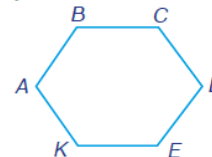
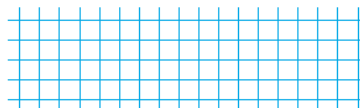
235. Який відрізок у два рази довший, ніж відрізок AB ?

90. Накреси такий самий чотирикутник.

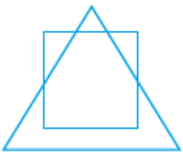

330. Розділи шестикутник двома лініями на прямокутник і два трикутники. Знайди периметр прямокутника.

Пропонуємо цікаву систему завдань на розвиток просторової уяви.

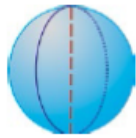
413. Зафарбуй дані фігури так, аби трикутник був розташований під квадратом.

447. У якого з цих геометричних тіл всі грані — прямокутники? Обведи.

407. Якщо швидко обертати круг навколо діаметра, то в повітрі отримаємо кулю.

287. Кулю можна котити і прямо, і по колу, і взагалі — як завгодно. Яку ще фігуру можна котити прямо, а яку — по колу? Запиши.

31. Познач (✓) правильне твердження.
Щільно з'єднати ці дощечки...

- можна, якщо першу дощечку поставити на другу;
- можна, якщо другу дощечку поставити на першу;
- у будь-якому разі неможливо.

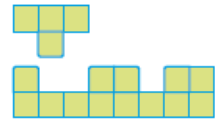
1. 2.

399. Якщо швидко обертати прямокутний трикутник навколо олівця, то в повітрі отримаємо конус.

162. У стіну потрібно вмонтувати блок, не повертаючи його. Чи вдасться це зробити без зазорів? Познач (✓).

Так Ні

22. Коли на гудзик наділи петельку, кількість клітинок на малюнку зменшилася. Усно поясни, чому.

- У посібнику послідовно та системно подано роботу над текстовими задачами. Запропоновано пояснення при ознайомленні із новими типами задач, різноманітні види творчих робіт над задачею (складання, порівняння, доповнення за схемою, малюнком, таблицею та ін.).
- Змістова складова, сюжетний зміст задач мають потенційний виховний арсенал.

Ознайомлення з новими задачами

329. Прочитай задачу. Ознайомся зі схемою та планом її розв'язування. Прокоментуй розв'язання задачі на дві дії.

Петрик мав 6 синіх машинок, а червоних — на 4 більше. Скільки всього машинок було в Петрика?

6 	На 4 більше 	?
6 		Усього машинок ?

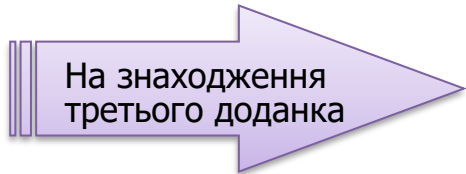
План розв'язування

- 1) Скільки червоних машинок мав Петрик?
- 2) Скільки всього машинок було у Петрика?

Розв'язання

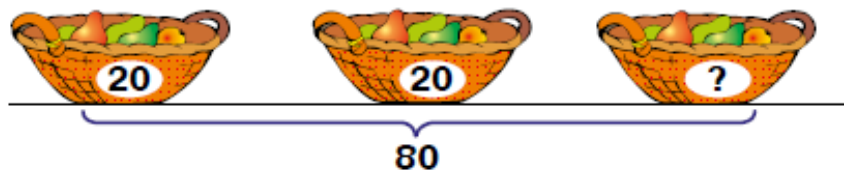
1) $6 + 4 = 10$ (м.) — червоних;
 2) $6 + 10 = 16$ (м.)

Відповідь: у Петрика було всього 16 машинок.

453. Досліди, як розв'язують задачі на знаходження третього доданка.

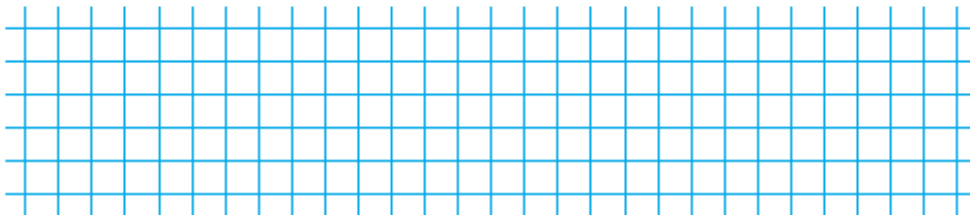
У трьох кошиках 80 груш. У перших двох — по 20 груш. Скільки груш у третьому кошику?

- Що відомо в задачі?
- Про що треба дізнатися?
- Чи можемо ми одразу дати відповідь на запитання задачі?
- Що потрібно дізнатися спочатку?

План розв'язування

- 1) Скільки груш було у двох кошиках?
- 2) Скільки груш у третьому кошику?

Текстові задачі

20. Діти колекціонують шеврони наших військових. Олег має 16 шевронів, Ірина — 14, а Хома — 9. На скільки менше шевронів має Ірина, ніж Олег? На скільки більше шевронів у неї, ніж у Хоми?

Grid for writing the answer to problem 20.

85. Коли у шкільній їдальні для приготування компоту використали 40 яблук, то залишилося ще 50 яблук. Скільки яблук було в їдальні спочатку?

Grid for writing the answer to problem 85.

59.

5

Квадратів
на 3 більше

?

Grid for writing the answer to problem 59.

310. На кожен із семи безпілотників завантажили по 2 ракети. Скільки ракет завантажили?

Grid for writing the answer to problem 310.

64. У дитячому ансамблі 16 музикантів, співаків — на 24 більше, ніж музикантів, а танцюристів — на 10 більше, ніж співаків. Скільки танцюристів у дитячому ансамблі?

Grid for writing the answer to problem 64.

78. Із сорока п'яти щеплень лише кожне п'яте роблять за допомогою шприца, а решту — за допомогою крапель у ніс. Скільки щеплень роблять за допомогою крапель?

Grid for writing the answer to problem 78.

86. У музеї було 100 макетів кораблів: 28 вітрильників, 49 пароплавів, а решта — підводні човни. Скільки макетів підводних човнів у музеї?

Grid for writing the answer to problem 86.

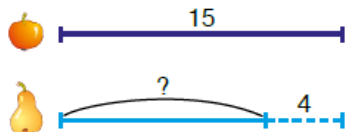
41. У господарстві було 19 овець. Дві вівці постригли. Скільки овець іще залишилося постригти?

Grid for writing the answer to problem 41.

Творчі види роботи над задачею

20. Склади і розв'яжи задачу за поданою схемою.

Grid for writing the solution to problem 20.

99. Склади і розв'яжи задачу про пришивання гудзиків за коротким записом.

Пришили — 6 г.
Залишилося — ? } 36 г.

Grid for writing the solution to problem 99.

28. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. У кошику було 50 жолудів, а каштанів — на 40 більше. Скільки каштанів було в кошику?

Grid for writing the solution to problem 28.

402. Тато купив 4 цукеркові слоники, по 5 грн кожний, і тістечко за 26 грн. На скільки більше гривень коштувало тістечко, ніж цукеркові слоники?

Який із цих виразів є розв'язанням задачі?

Обведи його. Запиши розв'язання діями з поясненням.

а) $5 \cdot 4 + 26$; б) $26 - 5 \cdot 4$; в) $5 \cdot 4$.

Grid for writing the solution to problem 402.

385. У морському порту було 48 пасажирів. Коли на кожну з кількох яхт сіло по 6 пасажирів, у порту залишилося 12 пасажирів. Скільки яхт із пасажирами вийшло в море?

Поясни, що дізнаєшся кожною дією.

1) $48 - \square = \square$ (пас.) —

2) $\square : 6 = \square$ (яхт) —

Відповідь:

Сюжетні задачі

Частина 1

285. Оля із братиком принесли у Вінницький центр допомоги біженцям свої настільні ігри. Одного дня з Олею грало 9 дітей, а з її братиком — на 8 дітей більше. Скільки дітей грало цього дня з Олиним братиком?

Grid for writing the solution to problem 285.

225. На фотовиставці «Моя Україна» було представлено 20 пейзажів і 30 портретів. На скільки більше портретів, ніж пейзажів, було на виставці?

Grid for writing the solution to problem 225.

3. Діти із закарпатського села сфотографували 13 смерек, 6 ялинок, а грибів стільки, скільки всього дерев. Скільки світлин із грибами зробили діти?

Grid for writing the solution to problem 3.

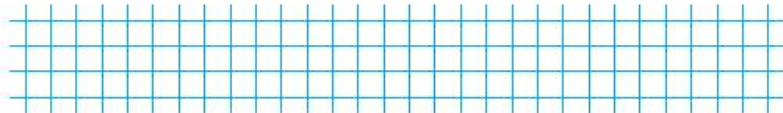
212. Діти із херсонської школи зробили 2 світлин степу, одну світлину річки та 16 світлин із різними комахами. Скільки всього світлин зробили діти?

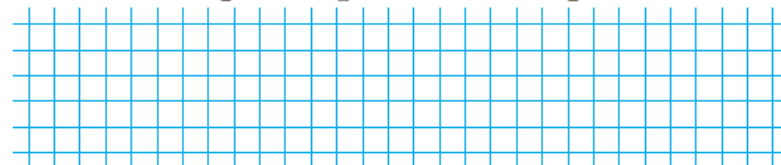
Grid for writing the solution to problem 212.

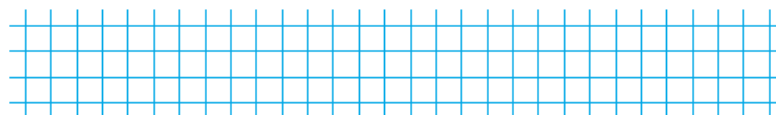
297. Під час тривоги в укритті перебувало 46 людей. Двадцять із них були дорослі. Скільки дітей перебувало в укритті?

3. У притулку для тварин було 64 собаки. Привезли ще 25 собак, а невдовзі 32 собаки забрали нові господарі. Скільки собак залишилося в притулку?

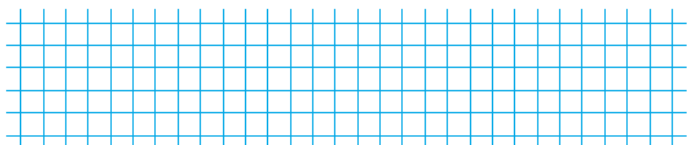
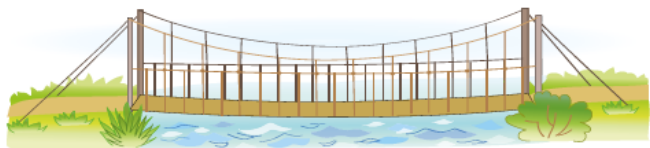
311. У модульному містечку було 48 будинків. Двадцять будинків утеплили та під'єднали до електрики. Скільки будинків потрібно ще утеплити й електрифікувати?

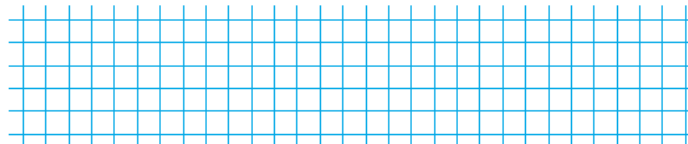
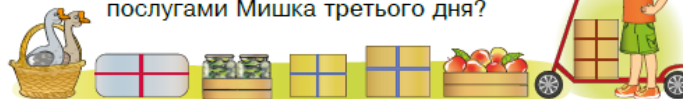

Частина 2

30. Село Липівка розкинулось на обох берегах річки Прудкої. Автомобільний міст побудували за межами села, а в самому селі береги з'єднали підвісним мостом. У день відкриття моста по ньому перейшли з правого берега на лівий 56 людей, а з лівого берега на правий — на 16 людей менше. Скільки всього людей скористалися пішохідним мостом у день його відкриття?

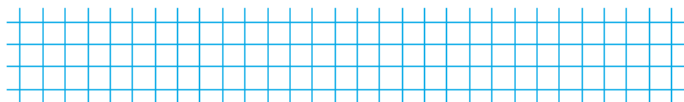
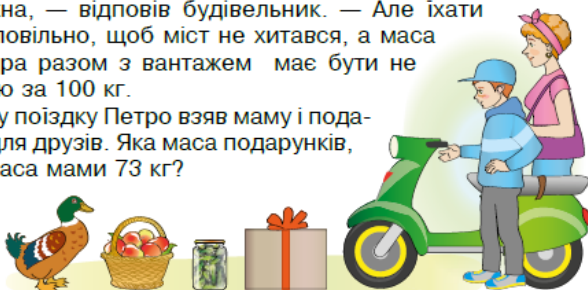
93. Мишко пообіцяв мешканцям села Липівка перевозити через підвісний міст на самокаті все, що вони попросять. Першого дня його послугами скористалися 28 односельців, другого — на 12 односельців більше, ніж першого дня, а третього — на 23 односельці більше, ніж другого дня. Скільки односельців скористалися послугами Мишка третього дня?

104. У Мишкового старшого брата Петра є двомісний скутер, що набагато важчий за самокат. Брати запитали в будівельника дядька Панаса, чи можна проїхати скутером по підвісному мосту.

— Можна, — відповів будівельник. — Але їхати треба повільно, щоб міст не хитався, а маса пасажира разом з вантажем має бути не більшою за 100 кг.

У першу поїздку Петро взяв маму і подарунки для друзів. Яка маса подарунків, якщо маса мами 73 кг?

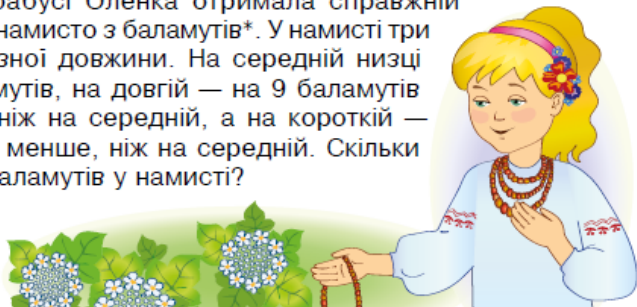
55. Підвісний міст сильно розгойдується від руху, тому по ньому йдуть дуже повільно й обережно. А ось на електричному самокаті переїхати на інший берег набагато швидше, бо міст не встигає розгойдатися. Мишко йде пішки через міст 12 хвилин, а на самокаті проїжджає на 7 хвилин швидше. Скільки хвилин Мишко їде через міст на самокаті?

Частина 3

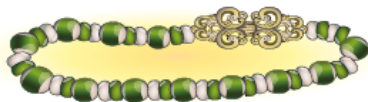
83. Від прабабусі Оленка отримала справжній скарб — намисто з баламутів*. У намисті три низки різної довжини. На середній низці 27 баламутів, на довгій — на 9 баламутів більше, ніж на середній, а на короткій — у 3 рази менше, ніж на середній. Скільки всього баламутів у намисті?

Grid for writing the answer to question 83.

* Баламути — старовинна прикраса зі скам'янілого перламутру.

184. Мамі закортіло зробити ще одну прикрасу, тож вона купила 69 намистин із косівської кераміки й одну чепрагу* зі срібла. На скільки менше металевих деталей, ніж керамічних, було в прикрасі?

* Чепрага — металева застібка для намиста.

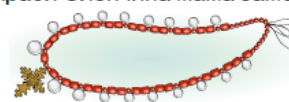
Grid for writing the answer to question 184.

117. Крім баламутів, у прабабусиній скрині було намисто з коралів, але воно від часу розсипалося. Оленчина мама зробила собі нове намисто, використавши 87 намистинок, а ще 42 намистинки їй не підійшли. На скільки більше намистинок мама використала, ніж відклала вбік?

Grid for writing the answer to question 117.

138. Від старовинного коралового намиста залишилося ще 42 намистинки. Для виготовлення прикраси Оленчина мама замовила в сучасних майстрів одну згарду і 18 шелестів. На скільки більше старовинних речей, ніж сучасних, було в цій прикрасі?

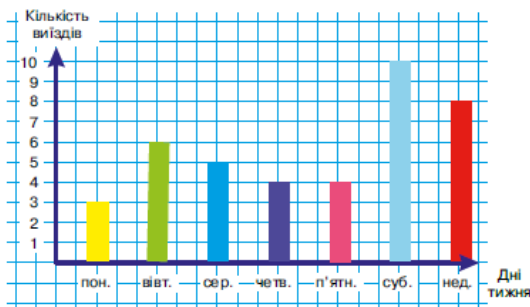

Grid for writing the answer to question 138.

- Цікаво й оригінально розглядаються справи на роботу за таблицями, схемами, діаграмами, графіками.

Ознайомлюємо учнів на практичному рівні з найпростішими способами виділення і впорядкування даних за певною ознакою.

416. Розглянь діаграму, що відображає кількість виїздів пожежної машини за тиждень.

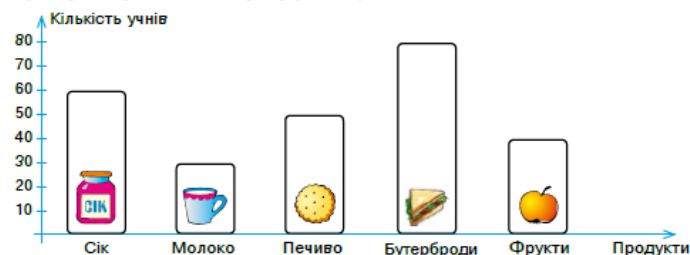
Запиши відповіді на запитання.

1) Якого дня пожежники отримали найбільше викликів?

2) На скільки більше викликів вони отримали в суботу, ніж у понеділок?

3) Скільки всього разів пожежники виїжджали на виклики протягом тижня?

111. Розглянь діаграму, що ілюструє, скільки учнів купили зображені продукти у шкільному буфеті протягом дня.

Запиши відповіді на запитання.

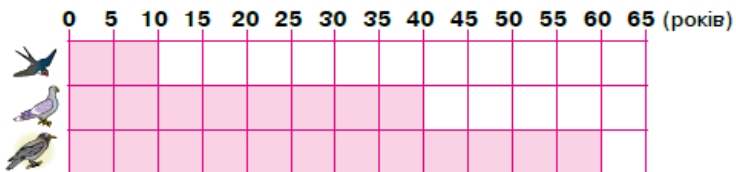
1) Скільки учнів купили кожен продукт?

сік молоко печиво бутерброди
фрукти

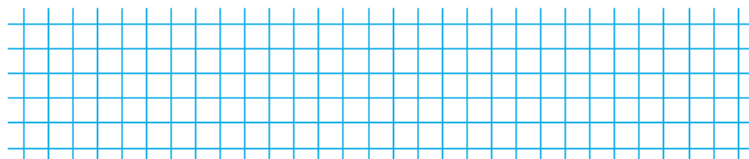
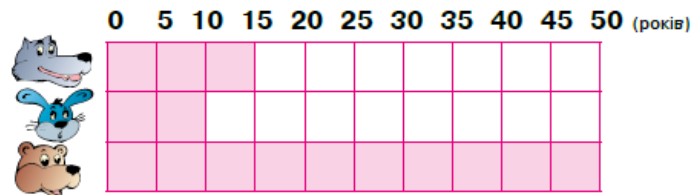
2) Який продукт купила найбільша кількість учнів?

3) Скільки всього учнів купили молоко і печиво?

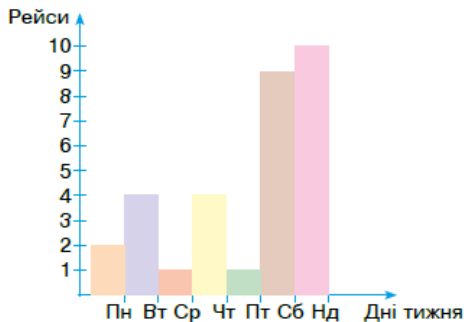
235. Усно. За даними таблиці порівняй середню тривалість життя ластівки, голуба та гави.

70. За даними таблиці порівняй середню тривалість життя вовка, зайця і ведмедя.

365. По озеру курсував екскурсійний кораблик. Розглянь діаграму і дай відповіді на запитання.

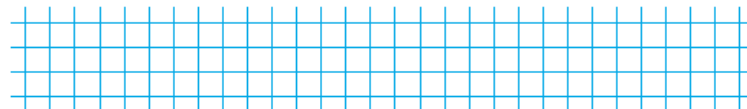
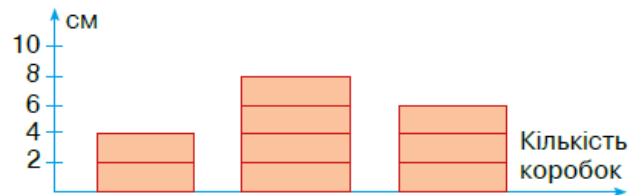
1) У який день тижня кораблик здійснив найбільше рейсів?

А найменше рейсів? _____

2) Коли рейсів було більше: у будні дні чи у вихідні?

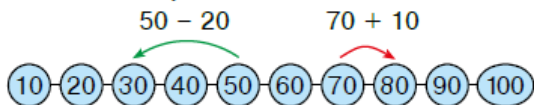
На скільки більше?

399. Розглянь діаграму. Знайди висоту кожного стоса коробок із цукерками, якщо одна така коробка заввишки 2 см.

- Завдання у посібнику вирізняються новизною підходів до виучуваного матеріалу (учні спостерігають, досліджують, аналізують, доводять свою думку, роблять висновки).

9. Поясни, як за допомогою числового ряду знайшли різницю та суму. Виконай дії за зразком.

$20 + 10 = \square\square$ $80 + 20 = \square\square\square$ $100 - 10 = \square\square$
 $20 - 10 = \square\square$ $80 + 10 = \square\square$ $100 - 20 = \square\square$

102. Зображені фігури, крім двох, — трикутники. Які з них не трикутники і чому? Обведи їх.

237. Поясни, як знайти невідомий множник.

$\square \cdot 5 = 0 \rightarrow 0 : 5 = 0$

При діленні нуля на будь-яке число, що не дорівнює нулю, в частці завжди отримуємо 0.

$0 : a = 0$

На нуль ділити не можна!

306. У рівностях із таблиці множення частину чисел замінили буквами. Яке число більше: **Б** чи **В**? Обведи. Поясни, чому ти так вважаєш.

$2 \cdot A = B$

$3 \cdot A = B$

321. Поясни, як за таблицею множення числа 3 склали таблицю ділення на 3.

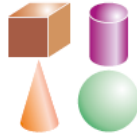
$3 \cdot 2 = 6$	$6 : 3 = 2$
$3 \cdot 3 = 9$	$9 : 3 = \square$
$3 \cdot 4 = 12$	$12 : 3 = \square$
$3 \cdot 5 = 15$	$15 : 3 = \square$
$3 \cdot 6 = 18$	$18 : 3 = \square$
$3 \cdot 7 = 21$	$21 : 3 = \square$
$3 \cdot 8 = 24$	$24 : 3 = \square$
$3 \cdot 9 = 27$	$27 : 3 = \square$

49. На якій іграшці сума записаних чисел буде найбільшою? На якій — найменшою? Про який закон додавання це нагадує?

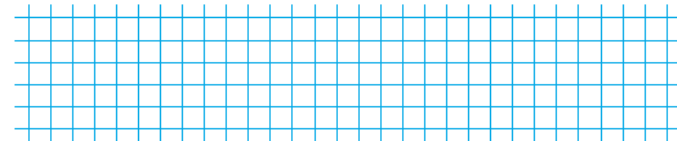
481. Поміркуй! Чи можна з аркуша паперу, не розрізаючи його, виготовити макет куба, циліндра, конуса, кулі? Обведи зображення тих геометричних тіл, макети яких можна зробити.

362. Досліди, як за допомогою таблиці виконали дії.

		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
5 + 3 = 8	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
17 - 8 = 9	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
17 - 9 = 8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

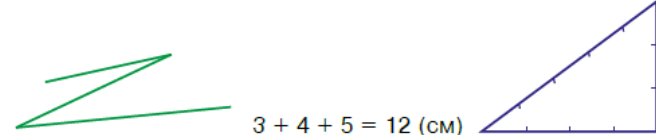
278. В країні Апельсинії грошовою одиницею є апельсин. Купюру вартістю 3 апельсини можна обміняти на 1 ананас або на лимони. Поміркуйте, в якій купці грошей більше.

419. Поміркуй! Чому дорівнює половина від половини? Проілюструй свої міркування відповідними рівностями.

290. Із відрізків ламаної намалювали трикутник. Прокоментуй, як знайшли довжину ламаної.

3 + 4 + 5 = 12 (см)
Довжина ламаної 12 см.

- Запропоновано завдання різні за ступенем складності, які дозволять організувати диференційовану роботу, індивідуальну, в парах, групах тощо.

Творчі завдання

347. Усі круги, зображені на малюнку, мають однакові радіуси. Чи можна стверджувати, що довжини всіх сторін цього шестикутника однакові?

425. Оленка й Олег зробили однакову кількість кроків і зірвали по грибочку. Намалюй, де «росли» ці гриби, якщо відомо, що через купини з грибами жодна дитина не проходила.

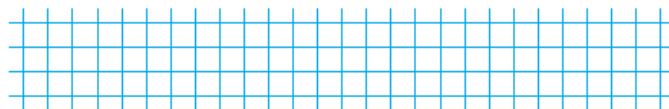
124.

1. $58 + 8 = \square\square$	$47 + 16 = \square\square$	$93 - 27 = \square\square$
$62 + 9 = \square\square$	$74 - 38 = \square\square$	$52 - 25 = \square\square$
2. $64 + 18 = \square\square$	$95 - 7 = \square\square$	$84 - 48 = \square\square$
$63 - 36 = \square\square$	$38 + 9 = \square\square$	$32 - 16 = \square\square$

262. У цій рівності однакові числа замінили однаковими символами. Яким символом позначили число 0? Обведи його.

$$\color{red}{\bullet} + \color{red}{\bullet} = \color{red}{\bullet}$$

313. Одну вежу склали із п'яти кубиків, а другу — із семи. Кубики переклали так, щоб вежі стали однакові. Скільки кубиків тепер у кожній вежі?

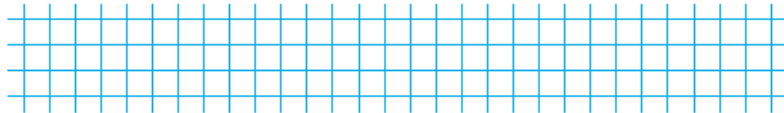

Завдання на вибір

30. Завдання на вибір

1. Випиши спочатку букви біля відповідей з таблиці множення числа 5, потім — біля відповідей з таблиці множення числа 4, а тоді — біля відповідей з таблиці множення числа 3. Отримаєш три слова.

27	20	24	35	9	32	12	25	10	18	15
К	М	О	А	Л	Р	Е	С	Л	С	О

2. Знайди значення кожного виразу, якщо $a = 5$.

$35 + a$	$8 \cdot a$	$80 - a$	$7 \cdot a$	$a + 18$	$a - a$
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3. Випиши літери в порядку виконання дій. Отримаєш два слова.

$(\overset{\text{К}}{\square} + \overset{\text{Щ}}{\square}) \cdot (\overset{\text{У}}{\square} + \overset{\text{Р}}{\square})$	$\overset{\text{В}}{\square} : \overset{\text{І}}{\square} + \overset{\text{Л}}{\square} \cdot \overset{\text{С}}{\square}$
---	---

185. Завдання на вибір

$1 \cdot 5 = \square$	$1 \cdot 25 = \square$	$32 : 32 = \square$
$9 \cdot 1 = \square$	$82 : 1 = \square$	$50 : 1 = \square$
$6 \cdot 1 = \square$	$7 : 7 = \square$	$1 \cdot 73 = \square$

$52 + 1 \square$	$1 \cdot 52$	$2 \cdot 9 - 9 \square$	$9 \cdot 1$
$8 \cdot 1 \square$	$8 - 1$	$7 \cdot (3 - 2) \square$	$6 + 2$

3. Допиши пропущені числа.

$\square \cdot 2 = 14$	$\square \cdot \square = 42$
$7 \cdot \square = 21$	$7 \cdot 7 = \square$
$7 \cdot 4 = \square$	$\square \cdot 8 = 56$
$\square \cdot 5 = 35$	$7 \cdot \square = 63$

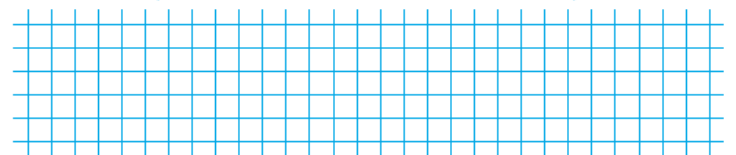
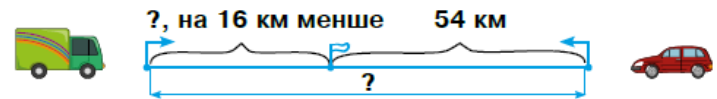
126. Завдання на вибір

1. Знайди значення виразу $(c - 6) + 43$, якщо $c = 60$.

$25 + 9 = \square$	$82 + \square = 99$	$\square + 58 = 70$
$64 - 7 = \square$	$64 - \square = 37$	$\square + 23 = 58$

3. Склади і розв'яжи задачу за поданою схемою.

Робота в групах (парах)

103. 1. У трикутній коробці 6 цукерок. Скільки цукерок у трьох таких коробках?

Grid for solving problem 103.1.

2. Аби прибити підкову, треба 6 цвяхів. Скільки цвяхів потрібно, щоб підкувати коня?

Grid for solving problem 103.2.

407. Знайдіть значення виразів. Номери над знаками арифметичних дій вам допоможуть.

1. $25 - 24 : (24 - 20) = \square \square$

Grid for solving problem 407.1.

2. $3 \cdot 6 : (4 : 2) = \square$

Grid for solving problem 407.2.

- На сторінках посібника запропоновано незвичні завдання, зміст яких закодовано. Потрібно засканувати код камерою ґаджета – уважно послухати завдання, поміркувати та зробити висновки.

324.

236.

7.

Познач (✓) запитання, на яке дав відповідь Тадей.

- Скільки пачок чаю закупили для буфету?
- Скільки пачок кави закупили для буфету?
- Скільки всього пачок чаю та кави закупили для буфету?

Запиши свій варіант розв'язання цієї задачі.

159.

Познач (✓), на яке запитання дав відповідь Тадей.

- Скільки немалих гудзиків пришили?
- На скільки більше пришили малих гудзиків, ніж великих?
- На скільки менше пришили середніх гудзиків, ніж малих?

Запиши свій варіант розв'язання цієї задачі.

329.

Познач (✓) запитання, на яке дав відповідь Тадей.

- Яка маса всього вантажу, що ніс солдат?
- На скільки кілограмів важчий вантаж у наплічнику, ніж у правій руці солдата?
- Яка маса вантажу солдата в обох руках?

Запиши свій варіант розв'язання цієї задачі.

318.

Скільки склянок какао
отримали учасники забігу?

75

Скільки пиріжків отримали ті,
хто не брав какао?

50

На скільки менше склянок какао, ніж чаю і кави
разом, отримали учасники забігу?

25

219.

Скільки пиріжків діти не розмальовували?

0

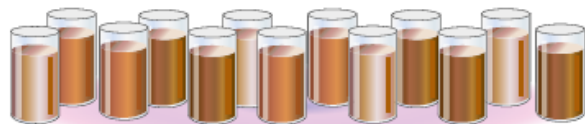
На скільки більше було
«сумних» пиріжків, ніж «веселих»?

9

Скільки всього було «веселих» і «сумних» пиріжків?

18

331.

Скільки склянок чаю
купили учасники забігу?

15

Скільки склянок інших напоїв,
окрім чаю, купили?

65

На скільки більше склянок какао,
ніж склянок кави, купили?

35

398.

На скільки більше було пиріжків,
спечених удень, ніж спечених уранці?

30

Скільки всього пиріжків
купили покупці?

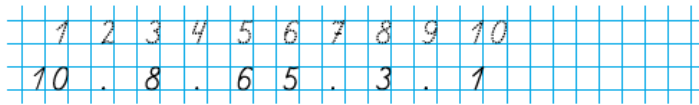
70

Скільки пиріжків
залишилось у крамничці?

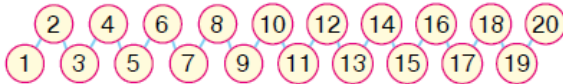
40

- Наведено зразки записів чисел, обчислення виразів, розв'язування задач.

1. Запиши каліграфічно.

3. Назви числа від 1 до 20 і від 20 до 1. Запиши «сусідів» чисел 9, 15, 19.

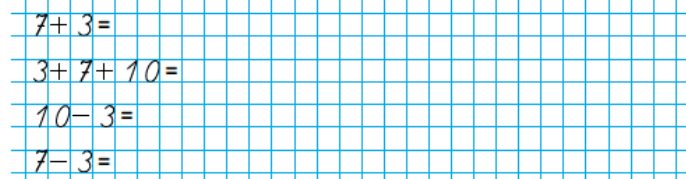
64. Пригадай, скільки копійок у гривні.

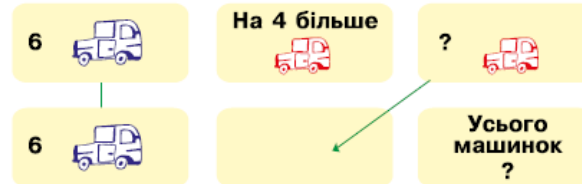
100 коп. = 1 грн

1 грн = коп. 100 100

121. Валя знайшла 3 гриби, Олег — 7, а мама — 10.
Запиши, що знайдемо, обчисливши подані вирази.

329. Прочитай задачу. Ознайомся зі схемою та планом її розв'язування. Прокоментуй розв'язання задачі на дві дії.
Петрик мав 6 синіх машинок, а червоних — на 4 більше.
Скільки всього машинок було в Петрика?

План розв'язування

- 1) Скільки червоних машинок мав Петрик?
- 2) Скільки всього машинок було у Петрика?

Розв'язання

1) $6 + 4 = 10$ (м.) — червоних;
2) $6 + 10 = 16$ (м.)

Відповідь: у Петрика було всього 16 машинок.

ЗМІСТ

Повторення вивченого в 1 класі	4
Лічба в межах 20. Таблиці додавання та віднімання чисел 2 і 3 в межах 10	4
Лічба в межах 100. Таблиці додавання та віднімання чисел 4 і 5 у межах 10	6
Вимірювання довжин відрізків. Різницеve порівняння чисел	9
Таблиці додавання та віднімання чисел 6 і 7	11
Переставна властивість дії додавання. Таблиці додавання та віднімання чисел 8 і 9	13
Десятковий склад двоцифрових чисел	16
Знаходження невідомого доданка	18
Знаходження невідомого зменшуваного	21
Знаходження значень виразів на дві дії	23
Знаходження невідомого від'ємника	26
Додавання чисел частинами	28
Віднімання чисел частинами	30
Додавання і віднімання чисел у межах 100 із переходом через розряд	32
Додавання і віднімання числа 2 із переходом через десяток	32
Додавання і віднімання числа 3 з переходом через десяток	34
Додавання числа 4 з переходом через десяток	36
Віднімання числа 4 з переходом через десяток	38
Додавання та віднімання чисел 3 і 4 з переходом через десяток. Вирази зі змінною	40
Закріплення вивченого	42
Додавання числа 5 із переходом через десяток	45
Віднімання числа 5 із переходом через десяток	48

Додавання числа 6 із переходом через десяток	50
Віднімання числа 6 із переходом через десяток	53
Додавання числа 7 із переходом через десяток	56
Віднімання числа 7 із переходом через десяток	58
Додавання числа 8 із переходом через десяток	60
Віднімання числа 8 із переходом через десяток	63
Периметр многокутника	65
Додавання числа 9 із переходом через десяток	68
Віднімання числа 9 із переходом через десяток	71
Задачі на дві дії	73
Розв'язування задач двома способами	76
Числові вирази	78
Узагальнена таблиця додавання та віднімання одноцифрових чисел	81
Розв'язування задач. Куты многокутника	84
Прямий кут	87
Порядок виконання дій у виразах, що містять дужки	90
Прямокутник	93
Закріплення вивченого	96
Повторення вивченого	99
Додавання та віднімання двоцифрових чисел без переходу через десяток (загальний випадок)	101
Задачі на знаходження третього доданка	103
Квадрат	106
Закріплення вивченого	108

ЗМІСТ

Додавання та віднімання двоцифрових чисел із переходом через десяток 4

Додавання двоцифрових чисел із переходом через десяток (загальний випадок)	4
Закріплення вивченого	7
Повторення вивченого. Послідовні числа	10
Додавання виду $55 + 6$	13
Додавання виду $53 + 7$	16
Додавання виду $38 + 52$	18
Віднімання виду $30 - 7$	21
Віднімання виду $42 - 5$	24
Віднімання двоцифрових чисел із переходом через десяток (загальний випадок)	27
Віднімання виду $50 - 35$	29
Закріплення вивченого	32

Множення та ділення 35

Ознайомлення з дією множення. Знак множення	35
Назви чисел при множенні. Переставний закон дії множення ...	37
Таблиця множення числа 2	40
Закріплення вивченого	44
Знаходження значень виразів на дії різного ступеня	46
Збільшення числа у 2 рази	49
Ознайомлення з дією ділення. Знак ділення	53
Зв'язок дій множення та ділення	55
Складання таблиці ділення на 2	57
Назви чисел при діленні. Розв'язування задач на ділення на рівні частини та ділення на вміщення	60
Зменшення числа в 2 рази	63

Складання таблиці множення числа 3. Збільшення числа в 3 рази	65
Закріплення вивченого	68
Знаходження значень виразів на дії різного ступеня	71
Числові вирази	73
Розв'язування задач	76
Таблиця ділення на 3. Зменшення числа в 3 рази	79
Парні та непарні числа	82
Поділ на рівні частини. Половина, третина	85
Складання таблиці множення числа 4	88
Закріплення вивченого	91
Вирази з дужками на дії різного ступеня	94
Закріплення вивченого	97
Складання таблиці ділення на 4	99
Поділ на чотири частини. Чверть	102
Закріплення вивченого	106
Повторення вивченого	108

ЗМІСТ

Множення та ділення (продовження) 4

Складання таблиці множення числа 5 4

Закріплення вивченого..... 6

Закріплення вивченого..... 9

Повторення й узагальнення вивченого 12

Складання таблиці ділення на 5 14

Знаходження значень виразів..... 16

Обчислення виразів зі змінною 19

Властивості дії множення..... 21

Складання таблиці множення числа 6 24

Закріплення вивченого..... 26

Знаходження невідомого множника 29

Закріплення вивченого..... 32

Складання таблиці ділення на 6 35

Коло, круг. Центр кола 37

Складання таблиці множення числа 7 40

Множення і ділення з числом 1. Ділення числа на те саме число..... 43

Складання таблиці ділення на 7 46

Закріплення вивченого..... 48

Множення на 0 51

Складання таблиці множення числа 8 54

Ділення нуля. Неможливість ділення на нуль 56

Таблиця ділення на 8 59

Знаходження невідомого діленого 62

Знаходження невідомого дільника 65

Складання таблиці множення числа 9 68

Складання таблиці ділення на 9 70

Кратне порівняння чисел..... 73

Множення числа 10..... 77

Множення і ділення чисел на 10..... 80

Перевірка дії множення 82

Перевірка дії ділення 85

Закріплення вивченого..... 88

Повторення й узагальнення вивченого за рік 90

У навчально-методичний комплект входить:

- **Математика. Конспекти уроків. 2 клас**

Будна Н.О., Шост Н.Б.

У посібнику подано розгорнуті плани-конспекти уроків з математики. Запропоновано завдання для індивідуальної, фронтальної та групової роботи, усного рахунку, зразки бесід під час вивчення нового матеріалу, практичні та ігрові види робіт, різноманітні творчі завдання для роботи над задачами, завдання логічного характеру тощо.

- **Математика в таблицях. 2 клас**

Шост Н.Б.

Таблиці з математики для 2 класу — елемент навчально-методичного комплекту, який рекомендується використовувати на уроках фронтально під час пояснення, закріплення, узагальнення знань, умінь і навичок учнів.

- **Збірник задач і тестових завдань із математики. 2 клас**

Будна Н.О.

- **Математика. 1000 задач. Збірник**

Беденко М.В.

У посібнику «Математика. 1000 задач» запропоновано завдання для поглиблення, закріплення навчального матеріалу, вправи для усного рахунку, задачі, різноманітні творчі завдання.

- **Математика. Картки для поточного та тематичного контролю знань. 2 клас**

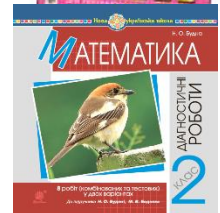
Походжай Н.Я., Шост Н.Б.

У посібнику подано картки для поточного та тематичного контролю знань учнів 2 класу. Посібник призначений для самостійної роботи учнів.

- **Математика. Зошит для діагностичних робіт. 2 клас.**

Будна Н.О.

У посібнику запропоновано тексти 8 діагностичних робіт, по 2 варіанти у кожній. Посібник містить сторінки для аналізу роботи. Кожен варіант є окремим блоком сторінок.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!